

# Sjømat Norge – til Stortingets næringskomité

Statsbudsjettet 2027 – Prop. 1 S (2026–2027), NFD

## Havbruksregulering, miljøfleksibilitet og trafikklyssystemet

Regjeringen har ikke fulgt opp Stortingets bestilling om en bred, teknologinøytral miljøfleksibilitetsordning for havbruk. En slik ordning vil stimulere til investeringer i teknologi som reduserer miljøpåvirkning og lusepress, samtidig som regjeringen får bedre tid til å utvikle fremtidige havbruksreguleringer.

Sjømat Norge mener et fremtidig reguleringsregime må bygge på dagens selskapstillatelser. De representerer betydelige verdier og er sentrale for selskapenes finansiering. Regjeringen må følge opp Stortingets vedtak om et mer helhetlig og grundig kunnskapsgrunnlag for havbrukets miljøpåvirkning, herunder næringens faktiske og relative påvirkning på villaksen, utarbeidet med deltakelse fra et bredt sammensatt utvalg av forskere og fagfolk.

Nedtrekket i produksjonskapasitet på Vestlandet innebærer tap av verdiskaping og investeringsevne. Trafikklyssystemet åpner for at regjeringen ikke gjennomførte en tredje runde med nedtrekk på Vestlandet, og at enkelte gule områder kunne blitt grønne der kunnskapsgrunnlaget tilsier det. Det kunne begrenset tapene på Vestlandet og samtidig gitt grunnlag for salg av ny kapasitet i nord, med inntekter til staten og kommunene.

**Sjømat Norge ber næringskomiteen følge opp Stortingets vedtak om miljøfleksibilitet og gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget for havbrukets miljøpåvirkning. Nedtrekk i vest bør stanses**

## En sterkere havbruksforvaltning og bedre arealtilgang

Havbruksforvaltninger er fragmentert, med mange myndigheter og lang saksbehandlingstid. Dette hindrer nødvendige endringer i lokalitetsstrukturen og forbedringer i fiskehelse, smittespredning, lakselus og miljøpåvirkning.

Sjømat Norge mener havbruket bør få et eget direktorat med fullmakter til å sikre en mer samordnet og effektiv forvaltning.

Sjømat Norge berømmer regjeringen for å prioritere raskere utbygging av kraft og nett, bl.a. gjennom forslag om å begrense statsforvalterens innsigelsesrett. Tilsvarende er nødvendige i havbruksforvaltningen.

**Sjømat Norge ber regjeringen etablere et havbruksdirektorat lagt til Fiskeridirektoratet, med nødvendige fullmakter, og gi tydeligere styringssignaler til statsforvalterne om å prioritere sjømatproduksjon, redusere unødvendige innsigelser og sikre raskere behandling av arealsaker.**

## Krafttilgang og elektrifisering

Regjeringen omtaler i Grønn bok for 2027 elektrifisering av havbruksanlegg, havbruksfartøy og fiskefartøy. Sjømat Norge støtter arbeidet med å redusere klimagassutslippene, men kravene må være teknologisk og økonomisk gjennomførbare.

Langs store deler av kysten er tilgangen til kraft, nettkapasitet, sjøkabler og ladeinfrastruktur begrenset. Utfordringene er særlig store i Nord-Norge, hvor begrensninger i kraft- og nettutbyggingen hindrer både elektrifisering og ny næringsvirksomhet. **Sjømat Norge ber om at regelverksutviklingen for havbruksfartøy hensyntar at det er behov for kraftig økning i strøm- og nettkapasitet i sjømatregionene, og at også driftsmessige konsekvenser utredes bedre før eventuelle krav innføres.**

Danmark har innført en modell der samfunnskritiske funksjoner gis prioritet. Norge bør vurdere tilsvarende grep. Matproduksjon er en samfunnskritisk funksjon og må prioriteres ved fordeling av knappe kraftressurser.

## **Prisrådet**

*Prop. 1 S (2026–2027), kapittel 904, post 23.*

Stortinget vedtok i juni 2026 å be regjeringen legge frem forslag om å avvikle ordningen med normpris og Prisrådet for havbruk fra inntektsåret 2027. Dette følges ikke opp i statsbudsjettet.

Rådet fastsetter bindende priser ved beregningen av grunnrenteskatten. Dermed risikerer havbruksselskapene å bli skattlagt for inntekter de ikke har hatt. Avvikling av ordningen er viktig uavhengig av om grunnrenteskatten videreføres.

**Sjømat Norge ber næringskomiteen sikre at Stortingets vedtak om avvikling av Normprisrådet følges opp fra 2027.**

Sjømat Norge mener grunnrenteskatten bør fjernes. Næringen har siden 2001 betalt for tillatelser og vekst, samtidig som den nå betaler grunnrenteskatt og avgift på produsert fisk.

Myndighetene legger opp til at laks som ble fôret opp før grunnrenteskatten ble innført, skal omfattes av grunnrenteskatten ved salg. Samtidig gis det ikke tilsvarende fradrag for kostnadene som ble pådratt før innføringen. Inntekter og tilhørende kostnader må behandles symmetrisk for å unngå uriktig beskatning. **Sjømat Norge ber Stortinget rydde opp i spørsmålet om inngående biomasse ved innføringen av grunnrenteskatten.**

## **Fiskesalgslagsloven**

Regjeringen varsler i budsjettet at det den vil videreutvikle og modernisere markedsplassen for fisk. Nærings- og fiskeridepartementet har gjennomført en etterkontroll av dagens lov som stammer fra 30- tallet. Dette som oppfølging av Meld. St. 7 (2023 – 2024). Etterkontrollen har avdekket store svakheter med dagens lovverk. Sjømat Norge ber Stortinget bidra til at det settes ned et lovutvalg.

## **CO<sub>2</sub>-avgiften**

Norsk fiskeindustri står i en krevende situasjon med historisk lave fiskekvoter, redusert råstofftilgang og høye kostnader. Skal vi opprettholde industriarbeidsplasser langs kysten, må rammevilkårene stimulere til at fangstene landes og bearbeides i Norge.

CO<sub>2</sub>-avgiften øker kostnadene for fiskeflåten og stimulerer til bunkring i utenlandet og dermed til råvarelekkasje.

**Sjømat Norge ber komiteen sikre at Stortingets vedtak om avvikling av CO<sub>2</sub>-avgiften for fiskeflåten gjennomføres**

## **Andøya Space**

Andøya Space båndlegger viktige nasjonale fiskefelt. Den foreslåtte ekstrabevilgningen i budsjettet kan eskalere konfliktnivået markant. Det er nødvendig å legge til rette for at deler av aktiviteten til Andøya Space kan gjennomføres andre steder slik at det kan bli reell sameksistens. Sjømat Norge ber komiteen sikre at ikke aktiviteten til Andøya Space fortrenger sjømatnæringen.

## **Avgift på tapt fisk**

**Sjømat Norge er positive til at regjeringen ikke går videre med den varslede avgiften på tapt fisk i havbruket, og heller legge til rette for tiltak som kan gi bedre velferd.**

Oppdretterne har sterke økonomiske insentiver til å redusere dødeligheten. Videre forbedringer må skje gjennom bedre fiskehelse, vaksiner, fôrutvikling, teknologi og driftsformer, ikke ytterligere særbeskatning. En tapsavgift vil etter vårt syn først og fremst være en provenyavgift.

En innføring av **rullerende MTB** vil sikre nødvendig fleksibilitet for å opprettholde dagens områdeorganisering, som et viktig tiltak for god fiskehelse og fiskevelferd. Ordningen vil også i større grad gi mulighet til å tilpasse produksjonen sesongvariasjoner i etterspørselen.

## **Markedsadgang og matråd i Beijing**

Om lag 95 prosent av norsk sjømat eksporteres. God markedsadgang er avgjørende for næringens verdiskaping og konkurransekraft. Økende geopolitisk uro, handelshindringer og proteksjonisme gjør det nødvendig å styrke arbeidet med handel og myndighetskontakt i viktige eksportmarkeder.

Kina er et av verdens viktigste sjømatmarkeder. Norge bør derfor styrke den stedlige kompetansen om matproduksjon, mattrygghet og handel ved ambassaden i Beijing.

**Sjømat Norge ber Stortinget avsette midler til å opprette en stilling som matråd ved den norske ambassaden i Beijing.**

## **Formuesskatten**

Sjømatnæringen har et sterkt norsk og kystbasert eierskap. Formuesskatten belaster norske private eiere på en måte utenlandske og offentlige eiere ikke rammes av, og kan redusere kapitalen til investeringer. Sjømat Norge mener formuesskatten bør avvikles, subsidiært reduseres betydelig, og at verdsettelsesrabatten på akvakulturtillatelser må videreføres.

Skatteetaten har i produksjonsområder på Vestlandet gitt ny og høyere skattemessig verdi på havbrukstillatelser. Dette er i områder hvor det har vært 18% nedtrekk, og hvor det er åpenbart at verdien har falt.

Havbruksrederier omfattes heller ikke av rederiskatteordningen, til tross for at de utfører maritime tjenester sammenlignbare med petroleum og havvind. **Sjømat Norge ber om at havbruksrederiene innlemmes i rederiskatteordningen. Vi ber også om at tilskuddsordningen for sjøfolk prisjusteres, for å unngå at ordningen svekkes.**